

■ Rudra Yoldaşın Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki Güncel Bunalıma Yaklaşımının Eleştirisi (1)

■

■ ■

■

■ ■ Son birkaç haftadır tam gözlerimizin önünde gelişen gerçek bir halk devrimine tanık oluyoruz. En ön safında Mısırlı yığınların durduğu Arap emekçi gençliği ve yığınları, ABD destekli gerici ve faşist rejimlere ağır darbeler indiriyorlar. Onlar, devrimin asla unutulmuş bir ütopya olmadığını duyuruyorlar; hayır, devrim mutlak ve ivedi bir gereksinimdir! Devrimler halkların bayramlarıdır. Böylesi dönemlerde, nüfusun en yoksun ve en fazla ezilmiş katmanları öne çıkmaya başlarlar; egemen sınıflarının, devlet aygıtlarının ve satın alınmış burjuva aydınlarının önemsemediği ve aşağıladığı sıradan insanlar, kahramanlar gibi davranmaya başlarlar. Bu koşullarda, kendilerine dayatılan despotik rejimlerin iktidarsızlığa mahkûm ettiği emekçi insanlığın heyecan ve coşkusunu hissetmemek olanaksızdır. Bugün, 1981'den bu yana Mısır işçilerini, gençlerini ve emekçi köylülerini 1981'den bu yana ezmekte olan böyle bir despot -Hüsnü Mübarek- ve kliği devrilme üzere. En azından, hemen hemen hepsi ABD-İsrail-Britanya neo-faşist ekseninin vasalllarının boyunduruğu altında olan Arap ülkeleri açısından Mısır'daki gelişmelerin sembolik önemi son derece büyüktür. Ben bu olayın, Arap işçileri ve halkları açısından yeni bir dönemin başlangıcı olacağını ve bölge ülkelerdeki işçilerin ve halkların kitlesel uyanışına katkıda bulunacağını umuyor ve buna inanıyorum. Hareketin bu noktadan daha ileri gidememesi ya da askerî zorla bastırılması hâlinde bile çok şey başarılmış olacaktır; savaşan halkın bu ayaklanma haftaları içinde edindiği değerli deneyimler, mutlaka onların önümüzdeki yıllarda sürdüreceği demokrasi ve sosyalizm savaşımına katkı yapacak ve bu savaşımaları olumlu yönde etkileyecektir.

■

■ ■

■

■ ■ Devrimci yığın hareketi herkesi; sınıfları, siyasal partileri, bireyleri vb sınavdan geçiriyor. Ve o herkesi, açık ve kayıtsız koşulsuz bir tutum almaya zorluyor: Ya yığınların safındasınız, ya da onlara karşısınız. Ben bu bağlamda bu Liste'nin üyesi olan ve Mısır'da ve diğer yerlerde ilerlemekte olan devrimci dalganın tarihsel önemini kavramamakla kalmayan ve bazı uç durumlarda bu dalgayı küçükseyen ve önemsiz gösteren bazı yoldaşların tutumlarından duyduğum hayal kırıklığını ve onlara yönelik eleştirilerimi bir kez daha dile getirmek istiyorum. Hattâ bazı Liste üyeleri, milyonlarca ve milyonlarca işçi ve gencin seferber olduğu devrimci hareketi ABD emperyalistlerinin bir manipölasyonu gibi göstermeye çalışmışlardır. Onlar,

burjuva ve anti-komünist “uzmanlara” dayanarak bizi, “Mısır’daki ayaklanmanın Washington tarafından tezgâhlandığı”na inandırmaya çalışmışlardır. Onlar, devrimin somut gerçekliğinden ne kadar da kopuklar? Tersine, bilincinde olmasalar da “Washington tarafından manipüle edilenler” kendileridir. Onlar, genel olarak emperyalizmi ve özel olarak ABD emperyalizmini “yenilmez” ve “her şeye kadir” saymakla sadece kendilerinin işçilere ve gençlere olan inançsızlıklarını ve ideolojik ve siyasal iktidarsızlıklarını sergilemektedirler.

”

” ”

”

” ”

* * * * *

”

” ”

”

” ” Rudra yoldaş şunları yazmıştı:

”

” ” “İşbaşındaki diktatör gittikten sonra devrim kimin gösterdiği yön, yol haritası, hedefler plânına göre gelişecek? Mısır’daki savaşında, buna katılan insanların sayısı kadar ideoloji olabilir. Şu anda Mısırlılar sadece Mübarek ve rejimini defetmek istiyorlar. Peki, daha sonra ne olacak? Alternatifler neler? Devrim hangi biçime bürünecek? Mübarek sonrası dönemde rehberlik edecek bir ideoloji ve hareket kesinlikle yok; siyaset ve önderlik boşluğu koşullarında halk kendisine hangi seçenek dayatılırsa onu kabul edecek ve radikal İslâmcılar bu fırsata balıklama atlamaya hazırlar.”

”

” ”

”

” ” Ne yazık ki Rudra, benim bir önceki mesajımda yapmış olduğum eleştiriyi doğruluyor. Ben, devrimci bir durumun varlığına rağmen Mısırlı kitlelere rehberlik edecek bir devrimci önderliğin yokluğunun bütünüyle farkındayım. Ben, Mısırlı kitlelerin yeterince devrimci talepler ileri sürmediklerinin ve kendilerini Mübarek ve kliğinin defedilmesiyle sınırlamış olduklarının da bütünüyle farkındayım. Ne çıkar bundan? Soru şu: NE YAPMALI? BİZ/ KOMÜNİSTLER NE YAPACAĞIZ? (Ya da Rudra şu anda Mısır’da olmuş olsaydı ne yapacaktı?) Milyonlarca sıradan emekçi ölüme meydan okur ve faşist rejimin zorbalarına kafa tutarken oturup eksikliklerimizden ve kitlelerin düşük siyasal bilinç düzeylerinden ötürü gözyaşı mı dökacağız? YOKSA savaşıma katılacak, bu süreç içinde komünist öncüyü inşa etmek için uğraşacak ve hareketi yapabildiğimiz kadar ileri çekmeye mi çalışacağız? Müslüman Kardeşler’in ya da diğer burjuva partilerinin siyasal iktidarı ele geçirme olasılıklarının daha/ çok daha fazla olduğu bahanesiyle savaşımın uzağında mı duracağız? Bir önceki mesajımda bu konuyu ele almış ve şöyle demiştim: “İster Tunus’ta, Mısır’da, Ürdün’de vb olsunlar, isterse dünyanın başka yerlerinde, gerçek komünistler, 1) ABD-yanlısı gerici/ faşist rejimlere karşı savaşıma katılmalı ve 2) savaşımın ateşinde devrimci ya da komünist önderliklerin oluşturulması ve

kitleler tarafından kabul edilmesi için uğraş vermelidirler.”

”

” ”

”

” ” Hiçbir devrimci öncü, isterse Mısır’daki devrimci ya da komünist güçlerden çok daha iyi örgütlenmiş de olsa, sınıf güçlerinin karşılıklı etkileşiminin sonuçlarını önceden kesenkes bilemez. Rusya’daki 1917 Şubat Devrimi Bolşevikler ya da başka herhangi bir grup tarafından başlatılmamış, tersine esas olarak kendiliğinden gelme bir hareket olarak başlamıştı; Bolşevikler bu süreçte ağır basıp basamayacaklarını önceden bilmiyorlardı ve bilemezlerdi de. İlk kez 1905 Devrimi sırasında ortaya çıkmış olan Sovyetlerin ya da Konseylerin de Bolşevikler ya da herhangi bir başka grup tarafından değil sıradan işçiler (ve askerler) tarafından oluşturulduğunu da anımsamamız gerekir. Biz, savaşımın sonucu hakkında KESİN BİR GÜVENCEYE SAHİP OLMADIĞIMIZ bahanesiyle devrimci kitle hareketine katılmayı REDDEDEMEYİZ. Bunu beklemek, sorunlara son derece ukalâca, kibirli ve devrimci-olmayan bir tarzda bakmak demektir. Aslında bu, siyasal iktidarsızlık vazetmek anlamına gelir. Rudra devrimci önderliğin önemini vurgulamakla birlikte, “... kitleler sol ideolojiyle eğitilmiş değiller ve Marksizmi çekici bulmuyorlar” darken sağ oportünist ve khvostist bir tutum takınmış oluyor. İşçiler kendi başlarına devrimci siyasal bilinç edinemeyeceklerine göre -ki o durumda bir komünist partisine gerek kalmazdı- kitleleri eğitmek ve “Marksizmi onlar için “çekici kılmak” BİZİM GÖREVİMİZDİR. Ancak bu görev, uzaktan nutuk atmak, tarafsız bir tutum takınmayı öğütlemek ve savaşımın uzak kalmak suretiyle yerine getirilemez.

”

” ”

”

” ” Mısır’daki durum üzerine çok fazla bir şey söyleyemeyeceğim: Mısırlı kitleler kısa erimde çok önemli kazanımlar elde etmeyebilirler; onlar, daha az baskıcı olmakla birlikte yeni bir burjuva rejiminin kurulmasını engelleyemeyebilirler; dahası onların hareketi kuvvet kullanılarak ezilebilir de. Ancak hiç kimse onların, son haftaların savaşimleri içinde çok değerli deneyimler edindikleri gerçeğini yadsıyamaz. Onlar en azından, ABD-İsrail destekli faşist diktatörlüğün kendilerine dayattığı korku ve çaresizlik atmosferini yıktılar; başlıbaşına önem taşıyan bu kazanım onların kısa ve orta erimli savaşimleri üzerinde olumlu etkileri olacaktır. Onlar, gelecekte burjuvaziye ve emperyalizme karşı verecekleri savaşımında bu derslere dayanacak ve onlardan yararlanacaklardır. Marks, “Fransa’da Sınıf Savaşimleri” adlı yapıtında, “Devrimler tarihin lokomotifleridir” diyordu. Bugün, Tunus ve Mısır’daki tamamlanmamış devrimler de Kuzey, Afrika, Ortadoğu ve ötesi için “tarihin lokomotifi” rolünü oynamaktadır. Bulundukları noktadan daha ileri gidemeseler de bu devrimlerin bu geniş bölgeyi etkilemeye devam edecekleri kesindir.

”

” ”

”

” ” Mısır’da devrimci güçlerin çok zayıf oldukları doğru. Müslüman Kardeşler’in, muhalefetin en örgütlü ve güçlü bölümü olduğu da. Dahası silâhlı kuvvetlerin, yeni statükoda daha da önemli bir rol oynamaları olasılığı yüksek. Dolayısıyla, sınıf güçlerinin gerçekçi bir değerlendirmesini yapmaya çalıştığımızda, bugünkü durumdan devrimci bir hükümetin doğması olasılığı konusunda fazla iyimser olamayacağımız açık. Ama belli de olmaz. Mısır ve ötesinde pek çok bilinmeyen faktör ve bölgede önemli çıkarları olan pek çok aktör var. Eğer siyasal bunalım derinleşir, kitlelerle ordu ve polis arasında kanlı çatışmalar meydana gelir ve bir iç savaş yaşanırsa, beklenmedik olanaklar doğabilir. Böylesi koşullarda ordu içinde bir çatlamanın oluşması ve ordunun bir bölümünün halkın saflarında yer alması sözkonusu olabilir. (Mübarek kliğinin bugüne kadar ordunun göstericilere karşı zor kullanma buyruğu vermekten kaçınmasının nedeninin bu olabileceğini düşünüyorum. Ama kitlelerin devrimci kararlılığı zayıflarsa bu tutum değişebilir.) Lenin Eylül 1906’da şöyle demişti:

”

” ” ““Aslında askerî birliklerin her gerçek halk hareketi sırasında kaçınılmaz olan yalpalaması, devrimci savaşımın şiddetlendiği durumlarda gerçek bir askerî birlikleri kazanma kavgasına yol açar.” (“Moskova Ayaklanmasının Dersleri”, Selected Works, Volume 3, London, Martin Lawrence Ltd., p. 349) Şu çok önemli hususu da eklemeliyim: Devrimci durumlarda kitlelerin siyasal eğitimi, “normal” zamanlarda olduğundan yüzlerce ya da binlerce kez daha hızlı bir biçimde gerçekleşir.

”

” ”

”

” ” Rudra yoldaş şunları yazmıştı:

”

” ” “Açık konuşmak gerekirse, dinsel yönelimli ideoloji ya da grubun anti-emperyalist mi ya da pro-emperyalist mi olduğu umurunda değil. Bana göre hepsi, ister Hristiyan, ister Müslüman, ister Hindu, ister Budist vb olsunlar, hepsi de aynı geri, geriletici, dejenere bataklığı temsil ederler ve dolayısıyla her tür ve renkten gericilerle aynı tarafta dururlar.”

”

” ”

”

” ” Burada Rudra yoldaşın, İDEOLOJİK düzeydeki savaşım ile SİYASAL düzeydeki savaşım arasında ayırım yapamadığını ve onları birbirine karıştırdığını sanıyorum. Elbette, ideolojik düzeydeki savaşım siyasal düzeydeki savaşımdan kopuk olmadığı gibi bu ikisi birbirinden soyutlanmış da değildir. Ancak bu ikincisi birincisine indirgenemez ve onunla eşitlenemez. Özünde hepsi de dünyaya idealist tarzda bakmanın bir anlatımı olan bütün dinlere karşı olma tutumu, otomatik olarak belli bir siyasal tutuma tercüme edilemez; dinsel rengi olan bütün siyasal hareketleri kınayamaz, bunların hepsini gerici ya da karşı-devrimci olarak niteleyemeyiz. Dinsel retorik kullanan ya da dinsel bir ideolojisi olan demokratik ve/ ya da

ulusal kurtuluş hareketleri geçmişte de olmuştur ve bugün de bulunmaktadır. Bunun bir örneği, Latin Amerika'daki bazı Hristiyan hareketlerin benimsediği "kurtuluş teolojisi"dir. Bu hareketin taraftarları, özellikle 1950'li, 1960'lı ve 1970'li yıllarda Hazreti İsa'nın öğretilerini geleneksel-olmayan bir tarzda yorumlamış ve ABD'nin desteklediği diktatörlüklere ve oligarşik rejimlere karşı çıkmışlardı. Din elbette, esas olarak ekonomik ve toplumsal gerilikleri ve kısmen de İslâmın özgül nitelikleri nedeniyle Müslüman ülkelerde çok daha önemli bir rol oynamaktadır.

»

» »

»

» » Dinsel rengi olan siyasal hareketlere karşı tutumumuz, esas itibarıyla diğer komünist-olmayan siyasal hareketlere karşı tutumumuzdan farksızdır; faşizme, emperyalizme ve siyasal gericiliğe karşı savaştıkları sürece ve ölçüde onları destekler ve onlarla bağlaşımlar oluştururuz. Ama aynı zamanda, işçileri ve diğer yoksul emekçileri komünizm ve proleter devrimi ruhuyla eğitmek için, onları bağımsız sınıf örgütlerinde biraraya getirmek ve devrimci süreçte proletaryanın hegemonyasını kurmak için uğraşırız.

»

» »

»

» » Rudra yoldaş şunları yazmıştı:

»

» » "Ben hiçbir zaman, tarafsız olduğumu söylemedim; sadece gelişmelerin sonucu hakkında fazla iyimser olmadığımı söyledim. Şu anda önümüzde, yerini İslâmî bir diktatörlüğün alma olasılığı yüksek olan Washington destekli bir diktatörlük bulunuyor. Hepimiz; İran Şahını, sürgüne giden İranlı Marksist-Leninist Hikmet Mansur'u ve sonunda iktidarı kapan dinsel fanatik Ayetullahların komünistleri ve solcuları ezdiklerini biliyoruz."

»

» »

»

» » Elbette Rudra açıkça ve kesin bir biçimde, bu savaşta tarafsız olduğunu söylemedi. Fakat, onun yaklaşımı kaçınılmaz olarak böylesi bir pratiksel duruşa yol açmaktadır. O, Mübarek kliğinin defedilmesinin ardından bugünkü siyasal bunalımın, solcu güçleri ezecek olan Müslüman Kardeşler egemenliğinde bir burjuva hükümetinin kurulmasına yol açmasını en güçlü olasılık olarak görüyor; dahası o böyle bir rejimin Mübarek rejiminden pek de farklı olmayacağını düşünüyor. Böyle akıl yürütenler, Mısır'da ya da başka yerlerdeki faşist rejimleri devirmek için sürdürülen halk savaşlarına katılma yönünde sahici bir istek hissetmeyeceklerdir. Rudra'nın, gizli revizyonist/ Trotskist Hikmet Mansur'a ve onun anti-Marksist yaklaşımına göndermede bulunması, bu değerlendirmemi doğruluyor. Mansur ve yandaşları, ABD emperyalizminin dünya halklarının baş düşmanı olduğunu REDDETTİLER; onlar ABD emperyalizminin VE İslâmî fundamentalizmin eşit ölçüde tehlikeli olduğunu ileri

sürdüler. Aslında bu tutum, Mansur'un ve onun partisinin (İran İşçileri Komünist Partisi) genelde İslâmî fundamentalizmi ve özelde İran rejimini baş düşman olarak gördüklerini gözlerden gizleyen bir sis perdesinden başka bir şey değildi. Örneğin Hikmet Mansur, "11 Eylül'den Sonra Dünya" başlıklı yazısında bu saldırıları "dünyanın, teröristler arasındaki uluslararası savaşın yeni ve yıkıcı bir evresine girmesi" olarak tanımlıyordu. Ona göre uluslararası terörizm iki kamptan oluşuyordu. O, "Bir kutupta en büyük devlet terörizmi ve uluslararası korkutma ve şantaj mekanizması bulunuyor. Amerikan hükümeti ve yönetici eliti bu kampta. . .

■

■ ■ "Karşı kutupta İslâmî terörizm ve gerici ve aşağılık siyasal İslâm bulunuyor. Amerika ve Batı'nın Soğuk Savaş sırasında Ortadoğu toplumlarında Sola karşı yerli bir tepki örgütlemenin aracı olarak yarattığı ve beslediği bu güçler, şimdi uluslararası terörizmin aktif bir kutbu ve Ortadoğu'daki iktidar kavgasının taraflarından biri hâline gelmişlerdir." (2)

■

■ ■

■

■ ■ Böylesi genellemeler savunulabilir bir nitelik taşımaz. Birbirinden çok farklı gruplar, hareketler ve partiler, hepsi de "İslâmcı" oldukları gerekçesiyle bir sepete doldurulamaz. El Kaide ve uzantıları gibi tümüyle gerici "İslâmcı" güçler olduğu gibi Lübnan'daki Hizbullah, Filistin'deki HAMAS ya da Afganistan'daki Taliban gibi, özü itibarıyla ulusal kurtuluş örgütleri olan ve yabancı işgaline karşı savaştığı sürece OBJEKTİF OLARAK sınırlı bir ilerici rol oynayan "İslâmî" güçler de vardır. Rudra'nın anti-Marksist yaklaşımının hatalı karakterini kanıtlamak için daha fazla çaba harcamama gerek olmadığı kanısındayım. Bunu yapmaya çalışmak, bütün gerçek devrimci grupların ve kişilerin akıl düzeyine hakaret etmek anlamına gelir. Ne var ki, emperyalist burjuvazinin dünya görüşünü yansıtan bu gibi görüşlerin devrimci çevrelerde, hattâ komünistler üzerinde belli ölçüde etkili olduğunu yadsıyamayız. Hikmet Mansur'un yaklaşımıyla özellikle ABD ve Batı Avrupa'da revaçta olan İslâm-karşıtı ve pro-Siyonist görüşlerin önemli ölçüde örtüştüğü gözönüne alındığında bunun hiç de şaşırtıcı olmadığı görülecektir. Ben, Rudra'nın yaklaşımının bu anti-Marksist eğilimin etkilerinden bağımsık olmadığını düşünüyorum. Örneğin Rudra yoldaşın pro-Hikmetist yaklaşımı onu, "somut koşulların somut analizi"ni (Lenin) yapmaya girişmeksizin İran ile Mısır'ı dogmatik bir tarzda eşitlemeye götürmektedir.

■

■ ■ Tarihsel materyalizmin temel ilkelerinden birinin çiğnenmesine dayanan bu yaklaşım, son birkaç haftayı çok hızlı bir siyasal eğitim kursunda geçirmiş olan Mısır halk kitlelerinin son derece önemli rolünü görmezden gelmektedir. Dahası bu yaklaşım, Mısır'daki güncel bunalımın engin uluslararası ve bölgesel etkisinin gözardı edilmesi sonucunu vermektedir. Mısır'daki ve Ortadoğu'daki sınıf güçlerinin bugünkü dizilişinin sonuçları ne olursa olsun, "Tunus-sonrası ve Mısır-sonrası" Ortadoğusu'nun çok daha farklı bir yer olacağı bellidir. Mısır halkının ayaklanması yanı sıra, Tunus, Ürdün, Yemen vb halklarının ayaklanmaları da,

daha şimdiden ABD emperyalizminin siyasal stratejisine çok ağır darbeler indirmiş, Siyonist devletin ve ABD'nin yerel satraplarının konumlarını büyük ölçüde zayıflatmış ve Filistin ve Lübnan halklarının konumlarını güçlendirmiştir. Ben bu ayaklanmanın, Irak, Afganistan ve Pakistan halklarının ABD-NATO saldırganlarına karşı savaşımını da olumlu bir biçimde etkileyeceğini düşünüyorum.

”

” ”

”

” ” Rudra yoldaş şunları yazmıştı:

”

” ” “Taliban, ikisi de dünyanın en gerici iki devletinin gizli servisleri olan CIA ve ISI (Pakistan askerî istihbaratı- G. A.) tarafından oluşturulmuştur. Onlar, Sovyetler Birliği Afganistan’da iken birbirleriyle çok sıkıydılar ve sol destekli Afganistan Demokratik Halk Partisi’ne ve Sovyetler Birliği’ne karşı olan bir şer odağıydılar. Taliban’ın ABD güçlerine karşı savaşmasının biricik nedeni, ABD’nin ahmakça eylemlerinin Afgan halkının ABD’nin entrikalarına karşı kuşkuyla yaklaşmasına yol açmış olması ve Taliban’ın yeniden iktidarı ve denetimi eline geçirmeyi istemesidir. Hepimiz Afganistan’ın onların yönetimi altında, yani (Necibullah’ın asıldığı) 1996’dan Aralık 2001’e kadar ne kadar kalkındığını biliyoruz.”

”

” ”

”

” ” Burada, gene bir dizi noktada farklı düşünüyoruz. Her şeyden önce, Taliban’ın “CIA ve ISI tarafından oluşturulmuş” olduğu saptaması yanıltır ve büyük Batılı devletlerin sömürgeci kibirini yansıtmaktadır. Ne yazık ki bu kibir, bir ölçüde Avrupa’daki ve ABD’ndeki komünistlerin de değerlendirmelerini etkilemiştir. Emperyalistler ve onların istihbarat örgütleri bazı küçük çeteler oluşturabilirler; ama onlar geniş bir temele sahip bir toplumsal hareket YARATAMAZLAR. CIA, ISI ve diğerlerinin Rus işgalcilere karşı Mücahitleri desteklediği doğrudur. Bu güçlerin belli bir süre Taliban’ı teşvik ettikleri ve ona yardım ettikleri de doğrudur; ama onlar Taliban’ı yaratmamışlardır. Böyle bir toplumsal mühendislik işini becermek, halkı tarih boyunca bir dizi işgalciye karşı savaşmış ve her renkten dış müdahaleye kesinlikle karşı olan Afganistan’da başka yerlerde olduğundan daha da zordur. Dahası, genelde emperyalizmi ve özeldi ABD emperyalizmini, hemen hemen tüm diğer partileri ve hareketleri manipüle edebilecek her şeye kadir varlıklar olarak göstermek doğru değildir ve sağ oportünist bir bakış açısını ele verir. Burada Lenin’in emperyalizmi, “ayakları kilden bir dev” olarak tanımlamış olmasını anımsamalıyız. Böylesi hataları ABD’nin, İslâm halkları başta olmak üzere halkları köleleştirme stratejisinin lime lime hâle geldiği bugün yapmak daha da kötü ve düpedüz acımasıdır. Kendilerini komünist, hattâ Stalinist olarak isimlendiren bazı kişiler, etraflarında olup bitenleri anlayamıyorlarsa eğer, sağ oportünistler ya da sığ komünistler olarak nitelenmeyi hak ediyorlar demektir.

”

» »

»

» » Olgulara bir göz atalım: Devasa askerî aygıtına, büyük malî olanaklarına ve başvurduğu vahşî zora rağmen son 10 yıl içinde Ortadoğu'yu ve Orta Asya'yı yeniden biçimlendirme atağında ne denli başarılı olmuştur?

»

» » O Irak'ta bir zafer kazanmış mıdır? Hayır. Irak halkına işgal nedeniyle çektiği çok büyük acılara rağmen ABD Irak halkına boyun eğdirememiştir. Bugün Irak'ta, İran'la iyi ilişkileri bulunan bir burjuva hükümet işbaşında.

»

» » O Afganistan'da bir zafer kazanmış mıdır? Hayır. Çok sayıda NATO ülkesinin ve aralarında Rusya'nın da bulunduğu NATO üyesi olmayan ülkenin desteğine rağmen emperyalist saldırganlar, Afgan halkı ve Taliban karşısında giderek yenilgiye sürüklenmektedirler.

»

» » O Lübnan ve Filistin'de bir zafer kazanmış mıdır? Hayır. Siyonist terörist bağlaşıklarını bu halkların üzerine salmasına rağmen ABD, onların görkemli direnişini ezememiştir. Lübnan Hizbullahı şimdi her zamankinden daha güçlüdür ve bağlaşıklarıyla birlikte yeni hükümeti kuracaktır.

»

» » O İran cephesinde bir zafer kazanmış mıdır? Hayır. ABD tarafından hazırlanan, BM "Güvenlik" Konseyi tarafından onanan, AB tarafından ve bir ölçüde Rusya ve Çin tarafından desteklenen yaptırımlara ve ABD ve İsrail kaynaklı terör eylemlerine, adam kaçırmalara ve sabotajlara hedef olmasına rağmen İran, sözümona uluslararası topluluğa meydan okumaya devam etmektedir.

»

» »

»

» » O Suriye ve Kuzey Kore cephelerinde bir zafer kazanmış mıdır? Hayır. Yaptığı siyasal baskı, provokasyonlar ve askerî gövde gösterilerine rağmen ABD, Şam'ın ve Pyongyang'ın direnişini kıramamıştır. Ve şimdi ise ABD'nin İkinci Dünya Savaşından sonra Ortadoğu'da kurmuş olduğu "güvenlik mimarisi" Tunus ve Mısır'daki gelişmeler nedeniyle ağır darbeler yemektedir. İnsanın bu olguları anlayabilmesi için bir uluslararası ilişkiler uzmanı olması gerekmiyor. Ancak bazan sahip oldukları önyargılar devrimci gözlemcilerin burjuva analistlerinin ve sıradan halkın bile anlayabildiği olguları anlamaktan alıkoynabilir.

»

» »

»

» » İkinci olarak Rudra, Necibullah'ın Taliban tarafından öldürülmesinden söz ediyor. Ancak onun, Rus sosyal-emperyalist işgalcilerinin ve onların, aralarında Necibullah'ın bulunduğu

kuklalarının öldürdüğü, yaraladığı, sakatladığı ve işkence ettiği çok büyük sayıdaki Afgan insanlarından da söz etmesi gerekirdi. Ve evleri, köyleri ve geçim kaynakları yok edilen, ülkelerini terketmek zorunda bırakılan Afgan insanlarından. Rudra yoldaş, Necibullah'ın öldürülmesinden duyduğu kızgınlığı dile getiriyor. Peki onun, ölçülemeyecek kadar daha büyük ölçüde kayıplar veren Afgan halkı için de üzülmesi gerekmez miydi? Acaba bu halkın katlanmak zorunda bırakıldığı büyük trajediye karşı kayıtsız kaldığını söylesem kendisine haksızlık etmiş olur muyum? Sanmıyorum. Kendilerinin verdiği rakamlara göre Rus işgalcileri 1979-89 yılları arasında 15,000 asker yitirdiler. Öte yandan, Rus işgali sonucunda Afgan halkının kayıplarının 1 milyon ile 2 milyon arasında ve 3 milyon dolayında Afgan sakat kaldığı ve yaralandığı genel kabul görmektedir. En az 5 milyon Afgan ülkesinden kaçmış ve 2 milyon Afgan ise ülke sınırları içinde yer değiştirmek zorunda kalmıştır. Kendisine, bütün bu korkunç kayıpların nüfusu 1980'de sadece 15 milyon, 1985'de 16.8 milyon ve 1990'da 18.5 milyon dolayında olduğu tahmin edilen bir ülkede meydana geldiğini anımsatmak isterim. Acaba o Afgan halkının tâbi tutulduğu acının boyutlarını gözünün önüne getirebilir mi? Bu rakamlara göre, nüfusun yüzde 10'una yakını yaşamını yitirdi; yüzde 20'sine yakını sakat kaldı ve yaralandı ve yüzde 30'una yakını ülkesini terketti. Bu akıl almaz kayıpların esas nedeni Rusya'nın Afganistan'ı işgal etmesiydi. Rus işgalcilerinin geride bıraktığı ve bugün bile insanları öldürmeye ve sakatlamaya devam eden kara mayınlarını ve bu son derece yoksul ülkenin, sulama kanalları da içinde olmak üzere, zaten yetersiz altyapısının Rus bombardımanı sonucunda tahrip edilmesini anmıyorum bile. Bu trajedinin/ katliamın boyutları bugün hemen hemen unutulmuş gibidir. Neden? Bunun nedeni Afgan halkının, kendilerini komünist ya da Stalinist sayanların bazıları tarafından bile ilkel bir halk ya da insanaltı/ untermenschen yaratıklar olarak kabul edilmesi midir? Bunu bilmiyorum. Ama bir şeyden eminim: Stalin bugün sağ olmuş olsaydı, böylesi tutumların Batı sömürgeciliğinin damgasını taşıdığını söyler ve onları lânetlerdi. "Leninizmin İlkeleri" adlı yapıtında İkinci Enternasyonal'in sözde kahramanlarını eleştirirken Stalin şunları söylüyordu:

■

■ ■ "Ulusal baskının en zalimine ve en canavarcasına uğrayan Asya ve Afrika halklarının yüz milyonları, çoğu zaman, onların görüş alanının dışında kalıyordu. Siyahlar ile Beyazları, 'uygar'lar ile 'uygar olmayan'ları bir tutmaya bir türlü karar verilemiyordu. . . Leninizm, bu acık uygunsuzluğun maskesini düşürmüştür, beyazı siyahtan, Avrupalıyı Asyalıdan, emperyalizmin 'uygar' kölesini 'uygar' olmayan kölesinden ayıran duvarı yıkmış ve böylece ulusal sorunu, sömürgeler sorununa bağlamıştır." (Leninizmin İlkeleri, Ankara, Sol Yayınları, s. 69-70)

■

■ ■

■

■ ■ Evet, Taliban ilerici bir güç değildir ve demokratik ya da "cumhuriyetçi" bir programa sahip değildir. Bu fenomenin altında yatan tarihsel, ekonomik, siyasal ve kültürel nedenler üzerinde tartışabiliriz. Ancak biz, Taliban'ın yabancı boyunduruğundan kurtulmayı özleyen Afgan halkının çoğunluğunu temsil ettiğini, onun (ve ondan önce değişik mücahit

gruplarının) onlarca yıl devam eden işgaller ve iç savaşlarda yakılıp yıkılmış olan bir ülkenin halkının bağımsızlık savaşına önderlik ettiği olgusunu unutamayız. Başka bir ülkeyi işgal etmemiş olan ve kendi topraklarında savaşan Mücahitlerden ve Taliban'dan “şer odağı” olarak söz etmek, ama Afganistan’ı işgal eden ve bir milyondan fazla insanın ölümüne yol açan Rus işgalcilerini “ilerici bir güç” olarak tanımlamak çok açık bir haksızlıktır. Rusların çekilmesinin ardından, değişik ülkelerin de kışkırttığı Mücahit gruplarının kendi aralarında gerici bir iç savaş sürdürdükleri ve halka karşı baskı uyguladıkları doğrudur. Rus işgalcilerinin desteklediği iç güçlerin, daha geri olan Mücahitlere ve/ ya da Taliban’a göre daha ilerici, ya da isterseniz daha “cumhuriyetçi” olduğu da doğrudur. Fakat bu güçler aynı zamanda, Afganistan’a ölüm ve yıkım yağdıran işgalcilerin ajanlarıydılar. “Bir ülkedeki cumhuriyetçi hareket” diyordu Lenin, “bir başka ülkenin entrikalarının âleti olabilir ve bu işe kilise, malî çevreler ya da kralcılar katılabilir; biz o zaman, bu somut hareketi desteklememekle görevliyiz. . .” (“Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı Üzerine Bir Tartışmanın Özeti”, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Ankara, Sol Yayınları, 1989, s. 192)

■

■ ■

■

■ ■ Ne var ki Rudra yoldaş eski işgalcileri (Ruslar) savunmakla yetinmiyor; o günümüz işgalcilerini de (Amerikalılar) savunma eğilimindedir. Onun gibi tartışır ve “Taliban’ın ABD güçlerine karşı savaşmasının biricik nedeni, ABD’nin ahmakça eylemlerinin Afgan halkının ABD’nin entrikalarına karşı kuşkuyla yaklaşmasına yol açmış olması ve Taliban’ın yeniden iktidarı ve denetimi eline geçirmeyi istemesidir” dersek, çok ağır bir hata işlemiş oluruz. Afgan halkının ulusal kurtuluş savaşına kayıtsız kalmak ve ABD-NATO saldırganları ile Taliban’ın yönettiği Afgan halkı arasında tarafsız kalmak, ABD-NATO tarafını desteklemekten pek de farklı değildir. Tutarlı enternasyonalistler ABD emperyalistleri ve onların ortakları/ kuklalarını “ahmakça eylemler” yapmakla DEĞİL, ülkeleri onlarca yıl boyunca emperyalist saldırganlık ve iç çatışmalar nedeniyle yakılıp yıkılan Afgan halkına karşı SAVAŞ SUÇLARI işlemekle suçlarlar. Bugün, Taliban’ın ileri sürdüğü ideolojik argümanlara ve kullandığı dinsel söyleme rağmen, Afgan halkının dünyanın en gerici güçlerine karşı sürdürdüğü savaşım bir kez daha bir ulusal kurtuluş savaşımıdır. Lenin and Stalin, zamanın süper devleti olan Britanya’ya karşı birkaç kez savaşmış olan Afgan halkının bağımsızlık özleminin farkındaydılar ve onun kavgasını tutarlı bir tarzda dastaklemişlerdi. “Emperyalist baskı koşulları içinde” diyordu Stalin, “ulusal hareketlerin devrimci niteliği, harekette kesenkes proleter unsurların varlığını, hareketin devrimci ya da cumhuriyetçi programının varlığını, hareketin demokratik bir temelini varlığını gerektirmez. Afgan emirinin Afganistan’ın bağımsızlığı için savaşımı, emirin ve yandaşlarının kraliyetçi niteliğine rağmen, nesnel olarak devrimci bir savaşımıdır; çünkü bu savaşım emperyalizmi zayıflatır ve baltalar...” (J. Stalin, Leninizmin İlkeleri, Ankara, Sol Yayınları, 1979, s. 73-74) Bugün Afgan halkı bir kez daha savaşımın en ön cephesinde yer alıyor. Bu halk, başını ABD’nin çektiği 40’dan fazla ülkenin askerlerinden oluşan devasa bir düşmana karşı savaşıyor. Dahası o,

teknolojik açıdan çok daha ileri bir düşmana karşı küçük ateşli silâhlarla, IED'lerle ve diğer daha zayıf silâhlarla savaşıyor.

■

■ ■ Afgan halkı (ve diğer halklar) emperyalist terörizme karşı savaşıırken bizim için, başma yerlerdeki erkek kardeşleri ve kız kardeşleri için de savaşıyor. Bu yüzdendir ki, Afgan halkını savunmada kararsızlık göstermek, ABD emperyalizminin ve onun neo-con ve diğer şeflerinin ideolojik-siyasal saldırısına boyun eğmek anlamına gelir. "İlhakçı" ve "sosyal-şovenist" olarak nitelenmesi gereken böylesi bir tutumun proleter enternasyonalizmiyle uzaktan yakından bir ilişkisi yoktur. Dünyada yaşayan her birey, evet her birey Afgan savaşçılarına, ama aynı zamanda Irak, Filistin, Lübnan, Pakistan, Somali, Yemen'deki vb savaşçılara saygı göstermeli ve onların bağımsızlık kavgalarını kayıtsız koşulsuz desteklemelidir. Lenin'in bu konuya ilişkin tavrı Stalin'inki gibiydi. O, saldırı savaşları ve/ ya da haksız savaşlardan farklı olarak savunma savaşları/ haklı savaşlar konusunda çok net bir konumda duruyordu. O, "Sosyalizmin İlkeleri ve 1914-1915 Savaşı" adlı makalesinde şöyle diyordu:

■

■ ■ "Örneğin, yarın, Fas Fransa'ya, Hindistan İngiltere'ye, İran ya da Çin Rusya'ya... savaş açsalar, ilk saldıran kim olursa olsun, bu savaşlar, 'haklı' savaşlar, 'savunma' savaşları sayılırlar; ve her sosyalist, ezilen, bağımlı, eşit olmayan devletin, ezen, kölecî, soyguncu 'büyük' devlete karşı kazanacağı zaferi sevgi ile karşılar." (Sosyalizm ve Savaş, Ankara, Sol Yayınları, 1976, s. 13)

■

■ ■ Taliban'ın 1994'de ortaya çıkışından önce de benzer bir durum vardı. Büyük Marksist-Leninist Enver Hoca, Afganistan'ın Rus sosyal-emperyalistleri tarafından işgal edilmesini lânetlemiş ve onların objektif olarak devrimci bir nitelik taşıyan savaşımını bütünüyle desteklemişti. Ben burada Hoca'nın Ortadoğu Üzerine Düşünceler (Reflections on the Middle East, Tirana, The '8 Nentory' Publishing House, 1984) adlı kitabından bazı alıntılar sunacağım.

■

■ ■ "Yurtsever Afgan halkının direniş ve savaşımı bizi sevince boğuyor; çünkü başka şeylerin yanı sıra bu Marksizm-Leninizmin, özgürlüklerini, bağımsızlıklarını ve onurlarını savunma sözkonusu olduğunda ne kadar küçük ve silâhsız olursa olsunlar halkların vahşî düşmanlarına karşı güçlü saldırılar gerçekleştirilebileceği ve onları yenebileceği yolundaki tezini doğrulamaktadır." ("Afgan Savaşçıları Sovyet İşgalcilerine Ağır Darbeler İndiriyorlar", 26 Ocak 1983, s. 442-43)

■

■ ■

■

■ ■ "Afgan yurtseverlerinin silâhlı direniş ve cesur eylemlerine ilişkin haberler, ne denli silâhlı olursa olsun hiçbir büyük devletin, kendi toprağı, özgürlüğü ve hakları için savaşan bir halkı yenemeyeceğini göstermektedir." ("Bir Halk Savaşığında Hiçbir Büyük Devlet Onu

Yenemez", 10 Mart 1983, s. 448)

"

" "

"

" " Hoca, Arnavutluk ve Afganistan'ın ulusal kurtuluş savaşlarını karşılaştırırken şöyle diyordu:

"

" " "Tabii bizim savaşımız çok daha yüksek bir düzeydeydi ve çok daha iyi örgütlenmişti ve hepsinden önemlisi ona, Marksizm-Leninizm öğretisine dayanan Komünist Partimiz önderlik ediyordu. . . Gene de Afganistan halkının savaşımının haklı bir savaşım olduğunu ve Afgan yurtsever savaşçılarının dünyanın tüm yurtsever güçleri tarafından onurlandırılması ve kurtuluş savaşlarını daha da yükselterek Sovyet işgalcilerini ülkelerinden tümüyle kovana değin desteklenmesi gerektiğini yinelemek isterim." ("1983 Yılında Ortadoğu", Aralık 1983, s. 530-31)

"

" "

"

" " Engels, "Pudingin kanıtı yenmesindedir" diyordu. Bu kural, değişik çatışma ve savaşımın siyasal niteliğini saptamada da geçerlidir. Stalin ve yoldaşlarının yönettiği 1940'ların Kızıl Ordusunun (ve Kızıl Donanmasının), zamanın en güçlü askerî aygıtını, Alman Wehrmacht'ını yenmiş olduğu olgusunu anımsayalım. Andrew Rothstein şöyle diyordu:

"

" " "22 Haziran 1941'de Kızıl Ordu 1900 mil genişliğinde bir cephede, sadece devasa miktarda savaş gereçlerine ve diğer donanım yığınına değil, aynı zamanda bir dizi Avrupa ülkesi ordusuna karşı yürütülmüş olan başarılı seferlerin deneyimine sahip 170 seçkin tümenin katıldığı bir saldırıyla karşı karşıya kaldı. Dahası; Finlandiya, Macaristan, Romanya ve İtalya'nın orduları da Alman komutası altında Sovyet cephesinde bulunuyorlardı. İşgal altındaki Avrupa'nın 250 milyonluk nüfusunun köle emeği ve sınaî kaynakları da işgalci gücün elinin altındaydı." (A History of the USSR/ Sovyetler Birliği Tarihi, Middlesex, Penguin Books, 1951, s. 313) "İşgal başladığında" diyordu, Albert Axell "Almanya ve uydularının nüfuslarının toplamı 290 milyon, Rusya'nınki ise 193 milyondur. Bu insan kaynakları Almanya'nın cephelelere 8.5 milyon asker yığmasını olanaklı kıldı. Hitler'in elinde, Batı'daki başarılı seferlerinde elde ettiği savaş ganimeti de vardı. Alman ve Rus belgeleri, 60'dan fazla Wehrmachttümeninin ele geçirilmiş Fransız motorlu araçlarıyla donatılmış olduğunu gösteriyor." (Stalin's War Through the Eyes of His Commanders/ Komutanlarının Gözünden Stalin'in Savaşı, Londra, Arms and Armour Press, 1997, s. 173)

"

" "

"

" " Stalin ve yoldaşlarının yönettiği Kızıl Ordu işte, 1980'lerin ve 1990'ların Afgan

Mücahitlerininkinden karşılaştırılmayacak ölçüde daha güçlü olan BU ORDUYU yenmişti. Anti-Stalinist kişiliklerin yönettiği 1980'lerin "Kızıl" Ordusu ise gerçekleştirdiği kıyımlara rağmen, çok daha zayıf Mücahit güçlerine yenilmiş ve Afganistan'dan utanç içinde geri çekilmişti. Birleşik bir komutanlığı bulunmayan Afgan direnişinin aralarında sürekli olarak çekişen, hattâ zaman zaman savaşan değişik gruplardan oluştuğunu da unutmayalım. Rus işgalcilerinin sonunda yenilmiş olmalarının nedeni, onların haksız bir savaş sürdürmekte olmaları ve savaşmalarını gerektiren gerçek bir motivasyona sahip olmamalarıydı. Dahası da var: 1940'ların Kızıl Ordusu, sahip olduğu korkunç ateş gücünü askerî hedefler üzerine yoğunlaştırma ve sivil kayıpları en alt düzeyde tutma konusunda son derece duyarlıydı. Kızıl Ordunun savaş sicilinde ABD'nin ve/ ya da Britanya'nın gerçekleştirdiği Dresden ve Tokyo yangın bombardımanları türünden olaylar yoktu. Bunu, anti-komünist ve burjuva tarihçiler de kabul etmektedirler. Ancak 1980'lerin "Kızıl" Ordusu sistemli bir biçimde binlerce köyü yerlebir etti ve Afganistan'a ölüm ve yıkım yağdırdı; o Afgan halkına karşı küçük-ölçekli bir jenosid gerçekleştirdi.

»

» »

»

» »

* * * * *

»

» » Bu makalede Rudra yoldaşın ve diğer bazı yoldaşların değindiği bellibaşlı konuları ele aldığımı düşünüyorum. Sunduğum argümanların ve materyalin, bu yoldaşların genel olarak Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Orta Asya halklarının geçmişteki ve bugünkü savaşimleri ve özel olarak Mısır halkının bugünkü savaşımı hakkında sahip oldukları devrimci-olmayan kuşkuları ve soru işaretlerini ortadan kaldırmaya katkıda bulunacağına ve onların daha enternasyonalist bir tutum takınmalarına yardımcı olacağına inanıyorum.

»

» »

»

» »

»

» »

»

» » NOTLAR

»

» » (1) Bu makale, Stalinist List üyeleri arasında sürdürülen bir tartışma sürecinde İngilizce olarak hazırlanmış ve ardından Türkçeye çevrilmiştir.

»

» »

»

» » (2) Mansur, ABD'nin Afganistan'ı işgalini destekledi. O aynı makalede, "Amerika'nın

Afganistan'a saldırısı hakkında ne diyebiliriz?" diyor ve sözlerini şöyle sürdürüyordu:

”

” “ ‘Ellerinizi Afganistan'dan Çekin!’ tavrı ilerici ve ilkeli bir tavır mıdır? Afganistan halkı ve muhalefeti size bunun böyle olmadığını söyleyeceklerdir. Bir katiller ve uyuşturucu tacirleri çetesi olan Taliban'ın yıkılması umudu Afganistan'daki siyasal güçleri canlandırmıştır. Taliban'ın yıkılması, insansal ve ilerici bir taleptir.” Bugün sağ olmuş olsaydı Mansur'un İran'a, ülkesini “İslâmî faşistler”den kurtarmak amacıyla yapılabilecek bir “hümaniter emperyalist müdahale”yi destekleyeceği ve böylesi bir saldırının yol açacağı kandökümünün ve sefaletin sorumluluğunu paylaşmış olacağı hemen hemen kesindir.

”

” ”

”

” ”

”

” ” 5-6 Şubat 2011

”

” ”

10 Şubat 2011'de yenilendi ve genişletildi